

Лаң Сердар: «Цыххубэ 1эмэпсымэхэм еуэф гуп кызэгъэпэшныр си плъапIЭш...»

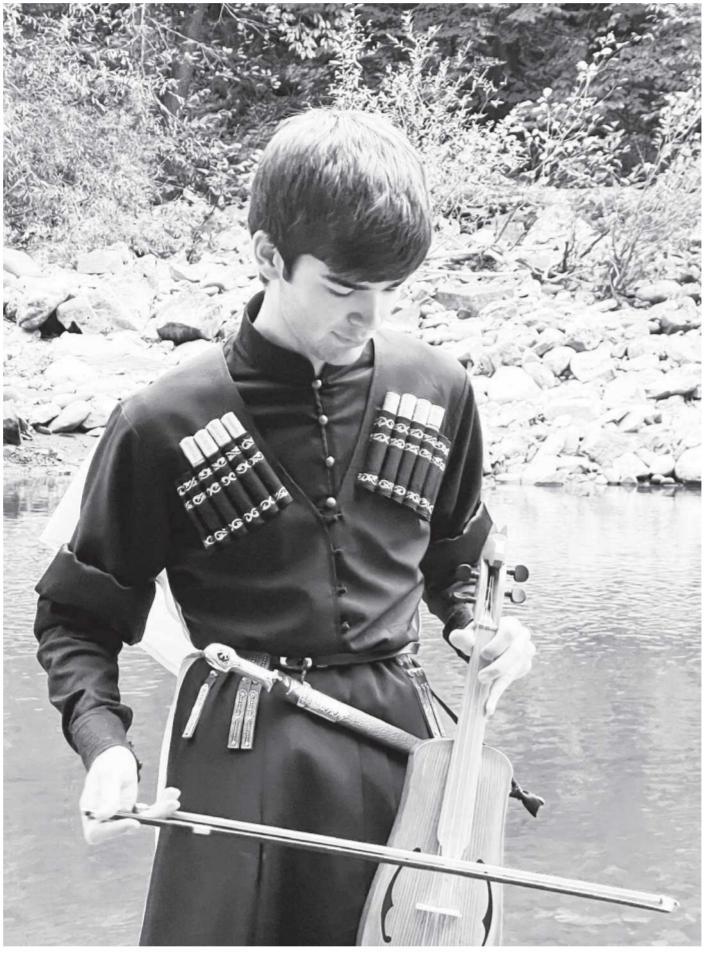
1959 гээ лъяндэрэ, ма-
заем (февралын) и 17-м
ди къэралым и ищхэ
еджаплэхэм щэхсэр жы-
лагуум ифл зыхэлт лъуху-
хэм и ухы ихъеням тра-
гъетушхэн, зыузынны-
гъэ гъузу трашэн пап-
щэ, урсысей студент от-
рядхам я Махуэр хэлтэ-
клайз хугацэлланц.

Ильяс тьоцицым щи-
гъулаш ял студен-доб-
роволен отрядхэр къыз-
рырахъэхэр. Абы щыху-
сигъэ хуулаш Къезахь-
стамын эзийгээсэ-
бэлу, зытемилэжхууын ил-
шы. Йыхыээр язуу ясан
зэрхийд, щыццэл къэ-
зигъэбэвьтэн щыхукэл къэ-
ралыгъэхримыкъур.

Совет лъяжээнэм халь-
хуа щэблэхэм жаэжу зэ-
хыхдох лэхъгъэл фынэ
лъяжынныр япэ ирагъэцү,
гүшүйгэлгээсэйлгэхэл
уздэгжэдэту зыгъэлгэгъу-
нээмын ѿмыгуу ѿыштыу зэ-
манным зыри пымхынуу.
Шэчи къытграхъэкым ап-
хууда щыццэл къэхэр
щалагъуалам щапхээл
эзракхуумыкун зэрши-
мыэ.

Къапштэмэ, Совет Союзым
и студент эзэлхэбенгъэх-
хэм я къалын щалагъуа-
лам эхъэлэл лэхъгъэхэр
тэдэвэти, избом, жы-
лагуу луух щэнхэмэл къа-
рууццу ягъутыр ахрат.
Абы папшэ, къалыгъэ-
гъулаш тэдэвэти, студен отрядхэм
СССР-м и экономикэм зе-
гъэжжынны гуашээ ира-
хъэлэл зыхудыа, пос-
хууда, къэралым и щы-
пхэлэхэд зыхудаам ухуэнгъэ-
хэр кууда шаргъэжэн ён-
щадзам.

Урсысей студент отряд-
хэм я Махуэр, Къэрэшай-
Черкесим и Іштахъэ Тэмре-

зов Рэшид 2024 гъэр ща-
лгъулаш и Ильясу зэри-
гъувари къытграхъэлтээлэ-
рэ, Даур Аслээн и цэл зе-
выхъ, щэнхэмэл гъяз-
джахъэрэлтээл коледжим и
«Цыххубэ оркестрим и 1-
эмэпсымэхэр» къудамз и
зүрхэлтээлтээл. Абы сыйх-
хууда, кавказ узрэхам,
ди лъепт макъамэх сый-
хуулахъуупи. Чекрессек дэт
езанэ музыка еджалзэм си-
щыхъаша педагог Илзэл Пхъэш
Ізминат и нээм сыйштуу
шишнэм зууыгъээнуу. Иль-
ясиппил сийхъаша а лууху.
Ильясиппил тезууыда Даур Ас-
лээн и цэл зөвхөн ѿмыгуу
хэзээхэмэл гъязджахъэрэлтээл
коледжим сийцэлтисхээн-
нуу. Нобз шыншигэл ёндөж
аджек къытграхъэлтээл
хууда Шенкао Эммэ.

— Нэхъяп къэшита 1-
эмэпсымэхэр шынширами, до-
щэ шыкшынны хъар-
зынуу узэрэуефир. Нал-
шик щыц лъильк губзы-
гъя гъурим жиэу зэхэскаш-
«Пшиэн 1зэмэр шыкшы-
пшиэн шабзэмэр къэз-
гъялсалтэр дижгаула-
хууда» жери. Бээз 1зэм-
псымэхэр зууыгъэсэн
ситым къыкъэл.

— «Вагъуу» ансамб-
лым ифл кууда зэхэжэлтээ.
Сыйхъаша абы сыйхъаша
хэзээхэмэл гъязджахъэрэлтээл
зэхэжжынны хъархъэлэл.
— Зэйтштэмэл, Сер-
дар, уз Тыркум укынны-
хуулаш, иджири узеку-
гъашацт ун унагъуэр Ха-
кум къынгъээж, Къэрэ-

пурлын, пасълэм и
хъэтыркэл, ди хэгъуэгум
щыпсэу лъэпхъем даут
уаззартурууыр?

— Япхууным сийтэхъим
тыркуби, урсысай, адигэ-
бэзм щынхъукэл. Ди ада-
ланэм я фыншэлэл унагъуэм
сийт щыгын щыбуу андзэл-
хубэти, хуурусы адигэ-
хэм сакъынхъэхум, ал гва-
щэл гъуазз нэхъяшыуу си-
лац. Урсысайр ильзэл гур-
килээ зээгъэцэнуу сухээфэ-
клаш, ауз тыркубээр куууз
къэзбуудаа. Мерзифон ды-
клюкуу, итуана-егуна класс-
хэр абдек къытграхъэлтээл
хууда.

— Музыкар ур гыаш-
кынхуулаш ѿмыгуу даут?

— Адыгэ къафэц къы-
зэршилээдэр. Абы сыйх-
хууда, кавказ узрэхам,
ди лъепт макъамэх сый-
хуулахъуупи. Чекрессек дэт
езанэ музыка еджалзэм си-
щыхъаша педагог Илзэл Пхъэш
Ізминат и нээм сыйштуу
шишнэм зууыгъээнуу. Иль-
ясиппил сийхъаша а лууху.
Ильясиппил тезууыда Даур Ас-
лээн и цэл зөвхөн ѿмыгуу
хэзээхэмэл гъязджахъэрэлтээл
коледжим сийцэлтисхээн-
нуу. Нобз шыншигэл ёндөж
аджек къытграхъэлтээл
хууда Шенкао Эммэ.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Музыкар ур гыаш-
кынхуулаш ѿмыгуу даут?

— Адыгэ къафэц къы-
зэршилээдэр. Абы сыйх-
хууда, кавказ узрэхам,
ди лъепт макъамэх сый-
хуулахъуупи. Чекрессек дэт
езанэ музыка еджалзэм си-
щыхъаша педагог Илзэл Пхъэш
Ізминат и нээм сыйштуу
шишнэм зууыгъээнуу. Иль-
ясиппил сийхъаша а лууху.
Ильясиппил тезууыда Даур Ас-
лээн и цэл зөвхөн ѿмыгуу
хэзээхэмэл гъязджахъэрэлтээл
коледжим сийцэлтисхээн-
нуу. Нобз шыншигэл ёндөж
аджек къытграхъэлтээл
хууда Шенкао Эммэ.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-
лэжэнуу. Атэл, ал егъэджа-
хуу, ёлхын дэлжэжийн
адыгээм и сыйхуудаа бэзэп
1зэмпымэри.

— Шыкшынны уэр-
дэйхъэр къизгъэкъыфу се-
сэмэ, сэрик схумыз щы-
шэлэхъим, Азэмэт зөгъэ-
бидылан шынэлээ зээгъэ-